

A BÁNYA

ELŐFIZETÉSI ÁRA:
Egész évre 12 K. | Félévre 6 K.
Negyedévre 3 K.
HIRDETÉSEK DIJSZABÁS SZERINT.

Felelős szerkesztő:
Dr. BISCHITZ BÉLA

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.
Szerkesztőség és kiadóhivatalai:
Budapest, VII. ker., Abonyi-utca 11. (Bálint-utca sarki palota földszintjén). ■■ Telefon-szám: 108—00.

Közlemények átvételét csakis a forrás megnevezésével engedjük meg.

A közgyűlés.

Hosszas készülődések, előkészítő munkálatok előzték meg az „Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület” ezidei közgyűlését, amely szokatlanul nagy ünnepségek keretében Kőrmöcbánya ősi főbányavárosában folyt le szeptember 18, 19 és 20. napján. Minden kerülgetés nélkül nyíltan megmondhatjuk, hogy ennél sikerültebb közgyűlést az egyesület fenállása óta nem tartott. A rendezőbizottság és Kőrmöcbánya városa mindent elkövetett, hogy a kongresszus sikere biztosított legyen, mint azt alábbi tudósítás igazolni fogja, nem volt hiába való. Az oda-sereglett magyar bányászok és kohászok valóban szép napokat éltek át a kongresszus alatt és bizonyára megilletődve, kellemes emlékekkel térnek vissza hivatásuk helyére.

A közgyűlés lefolyásáról az alábbi kimerítő tudósításban számolunk be

A fogadtatás.

A kongresszus vendégeit hozó gyorsvonat délben tizenkét és fél órakerobogott be az ünnepi alkalomra földíszített kőrmöcbányai pályaudvarra. *Teleki Géza* gróf elnököt és a vendégeket *Bachmann Gyula* polgármester-helyettes üdvözölte, akit a szabadságon időző *Palkovics Emil* polgármester a legmesszebbmenő felhatalmazással látott el a kongresszus vendégül-látása dolgában. Azután *Reitzner Miksa* miniszteri tanácsos, a kőrmöcbányai pénzügyi igazgatója, mint az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület kőrmöcbányai osztályának elnöke mondott üdvözlő beszédet. Még egy-két szíves üdvözlés és gróf *Teleki* válasza után a diszes vendégsereg hosszú kocsisorban hajtattott be a magas hegyoldalon levő állomásról a serpentin alakban húzódó uton Kőrmöcbánya főbányavárosba. A kongresszus vendégeinek kisebb részét a Szarvas-szállóban helyezték el, míg nagyobb részét a kőrmöcbányaiak fogadták kitüntető vendégszerettel vendégül.

Kőrmöcbánya megtekintése.

A kongresszus voltaképpen csak másnapra, vasárnapra volt kitűzve. Így elegendő idő jutott pihenésre és a résztvevők másik részének a délutáni és esti vonatokkal való fogadására. Közben elég idő jutott a fő-

bányaváros programmszerű megtekintésére is. Először Kőrmöcbánya ősrégi vártemplomához vonultak a kongresszus vendégei s csodálattal bámulták a kiemelkedő dombon épült és gyönyörűen restaurált ősrégi épületet, amelynek pl. végkép tönkrement, elmállott fundamentumát akként restituumták, hogy méterenkint cserélték ki ujjakkal — amint azt *Reitzner Miksa* miniszteri tanácsos magyarázta szeretetre méltó módon. A templomban bőséges alkalma nyílt gróf *Teleki Géza* számára, aki egyébként a történelmi társulatnak is elnöke, mély történelmi tudásának is tanujelét adni. A templom előtti tér bástyával van körülszegve, amelyről pazar kilátás nyílik egy völgyszakadékon át a szépséges selmeci hegyek felé. Jobboldalt az egykori szakadék, melyről a kőrmöcbányaiak büszkén hirdetik, hogy nagyobb a tordainál is. Hát bizony beomlott bányák azok, amint ezt *Mály mtn.* tanácsos *Zsigmond Árpáddal*, a Steg egyik kongresszusi kiküldöttjével ott hirtelenében megállapították.

Majd a városi muzeum megtekintése következett, amely szintén meglepte a bányászati kongresszus tagjait. Elsősorban bátori *Schulz Bódog* tábornok, szabadság-hős, Kőrmöcbánya szülöttének ereklyegyűjteménye kötötte le mindenki figyelmét. Ágyutekék, egykori harccok bus emlékei. Ott van egy vasajtó, rajta a város főjegyzőjének a kezeirása *krétával* — a XVII. századból. (Most üveg alatt az irás, de azért az ajtót nyitják-csukják.) Szép éremgyűjtemény, ami természetes is, hiszen kőrmöcbányai muzeumból van szó. Ott van pl. egy 1—200 éves, eredetileg sárga-feketére mázolt fabicikli, ugyanolyan szerkezettel, hajtókerékkel, kormányruddal, mint a maiak stb. stb. A muzeumi ajtóval szemben az említett vasajtón jutni a városi könyvtárba, mely kis-szerű ugyan, de elrendezése tekintetében bátran a kolozsvári egyetemi könyvtár mellé állítható. Mindenesetre példát vehetne róla a Nemzeti Muzeum. A könyvtárt nagyszerű foliánsok, exlibrisek, régi kutyabőrre festett bibliai gazdagítják s az a jelentékeny anyag, mely itt szépen el van rendezve, esztendőkre lekötöthetné egy kutató figyelmét. Egy-egy bibliai képért 20—30.000 márkát ígértek német műbarátok, de a város megőrizte mindet s nem juttatott semmit ezekből a múkincsekből idegen kézre. Persze itt is sokat időzött a historikus gróf *Teleki* és ugyancsak tartotta szóval és történelmi fejtegetésekkel *Mály min.* tanácsost és lapunk szerkesztőjét.

* * *

Körmöcbánya ipara is meglepő fejlődés jeleit mutatja. A hajdani híres-neves kézműiparnak immár vége vagyon. Ámde annál igazabb dicséret illeti azon férfiakat, akik a modern gyáripár utját egyengetik Körmöcön és meggyőzik az ottani képviselőtestületet arról, hogy gyáripár meghonosításáért még áldozatokról sem szabad visszariadni. Ott van dr. Eleőd Tibor köedénygyára, amely szinte párját ritkítja az országban. Ime, ismét bizonyítékát láthattuk annak, hogy az ősi nemesi családok sarjaiban van merkantil szellem. Eleődék családi konzorcium gyanánt üveggyárat is vezetnek. Az üveg- és köedénygyár relációkat tudott teremteni Angliával, Németországgal, sőt még tengerentuli országokkal is. Az érdekes gyártelep megtekintése után a vendégek a körmöcbányai papirgyárat, pipagyárat, nyomó-kapocsgyárat, csipkeverést nézték meg.

Előértekezletek, kiviláglás, ismerkedés.

Estefelé az egyesület igazgatótanácsa ülést tartott a főreáliskolában, nyomban utána pedig választmányi ülés volt, melyen a közgyűlés napirendjére kitzűzött összes kérdéseket beszéltek meg.

Még javában tanácskoztak volna, mikor megdördültek a mőzsárgyuk és megvillantak az ablakokon keresztül a szembenfekvő hegyeken kigyujtott örömtűzek. Tündérszép látvány volt. Körmöc örömtűzek gyujtására látszik teremteni lenni. Mély völgyben a város, körötte mindenfelé magaslatok. A város összes ablakai ki voltak világitva.

Este fél kilenc órakor ismerkedő estély volt a Szarvas-szálló nagytermében, a mely a legjobb kedélyhangulatban folyt le.

A közgyűlés.

A közgyűlés helyéül a rendezőbizottság a főreáliskola disztermét jelölte ki, amelyet ez alkalomra föl-diszítettek. A közgyűlésen a magyar átlami bányászat és kohászat színe-java jelent meg. Üdvözlő táviratot küldtek *Wekerle* Sándor miniszterelnök, akiknek fölöttébb megleghangu távirata a legkellemesebben érintette a kongresszus tagjait. A miniszterelnök-pénzügyminiszter a következő sürgőnyt intézte a kongresszus elnökségéhez:

Gróf Teleki Géza
kongresszusi elnök őexcellentiájának

Körmöcbánya

Budapest 1651 82

„Komoly feladatok és köteleességek tartanak vissza és akadályoznak abban, hogy a bányászati és kohászati egyesület lekötelező meghívásának eleget téve a mai közgyűlésükön résztvehessek. Ez uton küldtem tehát csak legmélyebb üdvözlötemet néked és megjelent bányásztársaidnak, de ha távol is tőletek, a legőszintébb érdeklődéssel kísérem üdvös és közhasznu

tevékenységtetek és meg vagyok győződve, hogy ez ideai munkásságtok is a bányászat és kohászat országos jelentőségű terén újabb sikert és további jelentős haladást fog felmutatni

Wekerle

Kellemes hatást keltett Lukács László volt pénzügyminiszter távirata is, amely annak a tanujele, hogy pénzügyminiszter korából ő is megtartotta szeretetét a bányászat és kohászat iránt, amelyért annak idején, mint miniszter, annyit tett. Lukács László távirata a következő:

Nagyméltóságú

Gróf Teleki Géza urnak

Körmöcbánya

Budapest 1854 18

Sajnálva, hogy nem jelenhetek meg szerénységét kívánok kongresszus üdvös működéséhez

Lukács László

A pénzügyminiszterium két aktív államtitkára táviratainak felolvasását is lelkesedéssel hallgatták meg.

I.

Nagyméltóságú

Gróf Teleki Géza urnak

a Bányászati és Kohászati Egyesület elnökének

Körmöcbánya

Budapest 119 72

A Bányászati és Kohászati Egyesület ezidei közgyűlésén legőszintébb sajnálatomra hivatalos elfoglaltságom miatt nem vehetek részt enged meg tehát kegyelmes uram, hogy téged, mint az egyesület elnökét kérjelek fel méltóztással tisztelt tagtársainknak üdvözlötemet ezuton atadni és egyuttal tolmácsolni azt a szívemből óhajtott kívánságomat is hogy a kongresszus tevékenysége amagyarbányászat és kohászat közérdekű ügyét minél nagyobb sikerrel vigye előre

Désy

II.

Mály Sándor min. tanácsos urnak
Körmöcbánya.

Karlsbad 2445 14

Sziveskedjél kongresszusról való elmaradásomat kimenteni.

Pap.

Alábbi sürgönyökkel a következők mentették ki elmaradásukat.

**Országos Bányászati és Kohászati
Egyesület Elnökségének**

Körmöcbánya.

Aranyosmarót 229 29

Az egyesület közhasznú működéséhez szerencsét és sikert kívánva, sajnálatomra arról kell értesítenem, akadályozva lévén, közgyűlésükön nem vehetek részt.

Simonyi, főispán.

**Országos Bányászati Egyesület
Elnökségének**

Körmöcbánya.

Aranyosmarót 296 26

Örömmel üdvözlöm az egyesületet Bars vármegye területén és felette sajnálom, hogy nem vehetek részt személyesen elfoglaltságom miatt hasznos közgazdasági tevékenységükben.

Majláth, alispán.

**Gróf Teleky Géza ömeltóságának
Körmöcbánya.**

Turócszentmárton 567 37

Igen köszönöm méltóságodnak abbéli elhatározását, mely szerint engem a bányászati egyesület folyó közgyűlésére meghívni méltóztatott, bármennyire is megtisztelő is reám nézve ezen meghívás, a közgyűlésen egészségi okokból, sajnos, részt nem vehetek.

Beniczky, alispán.

**Bányászati és Kohászati Egyesület
Elnökségének**

Körmöcbánya.

Budapest 4078 30

Hivatalos elfoglaltság akadályozva mély sajnálatomra a részvételben, miért is ezután kívánok Jó szerencsét és áldásos eredményt működésükhöz, szívélyes üdvözléssel és tisztelettel

Déry Károly

Bányászati Kongresszus

Körmöcbánya.

Selmecbánya 422 15

Hazánk egybegyűlt montánistáit szeretetreméltó vendéglátóit a legmélyebb tisztelettel üdvözli
Joerges Ágost.

A közgyűlés.

A közgyűlésen jelentkeztek: Andrea János bányamérnök, Andreics János főbányatanácsos, Árkos Béla főmérnök, dr. Balázs Márton főorvos, Bárdossy Antal főbányatanácsos, Bekényi Aladár erdőtanácsos, Burghardt József kohómérnök, Baliga Aurél főmérnök, Bánó László magánmérnök, dr. Balkay Béla ügyvéd, Bárdoss Lajos főmérnök, Beck Károly magánmérnök, dr. Bischitz Béla hírlapíró, Blunár Ferenc m. kir. bányagyakornok, Buday Ernő kohómérnök, Csély Róbert igazgató, Dérer Mihály főbányatanácsos, Deutsch Bertalan igazgató, Dologh Imre bányafőmérnök, Eleőd Tibor igazgató, Faller Károly főbányatanácsos, Farbaky István főbányatanácsos, Farbaky Gyula főiskolai tanár, Faragó Gyula gyárigazgató, Ferjentsik Miklós üzemi főnök, Fischer Samu mérnök, Greisiger Róbert bányatanácsos, Gerinczi Pál kohómérnök, Gager Emil igazgató, Gálócsy Árpád egyesületi titkár, Gerő Nándor bányai igazgató, Gesell Sándor főbányatanácsos, Görgey László üzletvezető, Grillusz Emil bányai igazgató, Grünhut Gyula bányamérnök, Gyürki Gyula bányai igazgató, Henrich Viktor főmérnök, Hoffmann Richárd igazgató, Hovorka József mérnök, Hönsch Árpád mérnök, Jakab Dénes és neje, főbányabiztos, Kail József igazgató, Kailinger Mihály igazgató, Kachelmann Farkas főbányatanácsos, dr. Királ Ernő igazgató, Klaniczay László pénztárnok, Z. Knöpfiler Gyula bányatanácsos, Kolman Károly forgalmi főnök, Konrad Kálmán bányamérnök, Körös Rezső bányamérnök, Koronyay Lajos bányamérnök, Kováts Károly bányatanácsos, Králik Samu k. mérnök, Kuffler Sándor k. mérnök, Kurofszky Zsigmond bányatanácsos, Lániczky József és neje, igazgató, Leczfalvi Ferenc mérnök, Latinák Gyula gyárfőnök, Leskó Béla újságíró, Loczy Lajos egyet. tanár, Máday Aladár főmérnök, Maderspach Liviusz bányatanácsos, Mály Sándor miniszteri tanácsos, Mayer Elek főmérnök, Mrász Gábor mérnök, München Kálmán bányatanácsos, Muntján Izidor és neje bányabiztos, Nemes Odön és neje igazgató, Neuschventner Ferenc mérnök, Nesmera Jenő bányatanácsos, Niemezik E. Géza kohómérnök, Nickl János bányatanácsos, Novák Béla mérnök, Ocvírek Nándor bányafőnök, Orosz János kohómérnök, Páris Oszkár és leánya cégképviselő, Pattós Mihály és neje járásbíró, Piovazcly Károly bányagondnok, Plank Kálmán áll. főnök, Platter Sándor főmérnök, Porubszky Béla és neje főmérnök, Primoszigh Ede főmérnök, Probstner Alfréd főbányatanács., Reitzner Miksa min. tanácsos, Ricsner Ede tanár, Remenyik Lajos főbányatanácsos, Ruznyák Sámuel főgondnok, Rumpler Ernő mérnök, Sárkány Miksa gyár-igazgató, Salát József főbányatanácsos, Sauer György cégképviselő, Schelle Róbert főbányatanácsos, Schubert Ede bányatanácsos, Schwarz Gyula főmérnök, Dr. Sebe Béla orvos, Szeferancz Géza mérnök, Szlovikovszky Emil bányafőnök, Sobó Jenő főbányatanácsos, Spurják Miklós mérnök, Sónás Antal igazgató, Steinhauz Gyula bányatanácsos, Starna Sándor és neje főmérnök, Steiger Zsigmond és neje főmérnök, Stromszky Sándor gyár-igazgató, Stepan Miksa és neje főbányatanácsos, Stöhr Jenő mérnök, Löw Tivadar alelnök, Szabó Albert bányatanácsos, Szereday Leó hírlapíró, Dr. Szeőke Imre főbányabiztos, gróf Teleky Géza szeretett elnökünk, Terényi János igazgató, Téglás Gábor főigazgató, Tirscher József bányatanácsos, Topscher Samu főbányatanácsos, Turóczvármegye főispánja, Turóczvármegye alispánja, Urbán Béla bányabiztos, Veress József bányatanácsos, Víz Ferenc orsz. gyűl. képviselő, Vick Gyula és neje bányamérnök, Vulkán Bernát bányamérnök, Úrmössy Kálmán bányatanácsos, dr. Wolf Ottó Atila vegyész, Zenovics Gusztáv bányatanácsos, Zorkóczy Samu gyárigazgató, Zsigmondy Árpád mérnök, Dvorzsák Henrik mérnök, Pataki J. cégfőnök, Renosz József főfelügyelő, Lackner Antal főmérnök, Joós István főmérnök, Klaniczky László főpénztáros, Réz Géza tanár, Litschauer Lajos k. bányatanácsos.

tanácsos, Altnider Ferenc ménök, Leppelfeld János, Adamecz József, Deutsch Aladár mérnök, Friedrich János, Nehoda N. igazgató, Zólyombrézói Vladimír, Milozevics Milán, Marek Károly, Oczvirk Nándor, Brodányi J. lelkesz.

Itt jegyezzük meg, hogy az ismerkedési estélyen dr. Balkay Béla táviratot kapott Golodai Kornéltól, a Magyar Általános Kőszénbánya titkárától:

»Értesítsd kiméletesen Önagyméltóságát Gizella nővére gyászos elhunytáról!«

Dr. Balkay Béla felállt, odalépett az asztalfőn Mály Sándorral, a pénzügyminisztérium tisztviselőjével és Farbaky Istvánnal kedélyesen anekdotázó gróf Teleky Gézához és félrehívta azzal, hogy sürgős ügyben el kellene utaznia. Teleky gróf elsápadt s azt kérdezte:

Ugy-e meghalt?

A jelenetet csak a közvetlen közelben ülők vették észre, akik mélyen megilletődtek a gróf szomorú esetéről, aki még az este elutazott.

Elnöki megnyitó.

Farbaky István nyitotta meg vasárnap délelőtt tíz órakor a közgyűlést s a következő beszédet mondotta Mélyen tisztelt Közgyűlés!

Szeretve t. elnökünk, gróf Teleki Géza önagyméltósága tegnap késő este, amikor legkedélyesebben ültünk együtt, szomorú táviratot kapott, amelyben értesítik arról, hogy legszűkebb családi körének egyik tagja váratlanul elhunyt. Azt hiszem, kötelességet teljesítünk, amidőn ezen szomorú eset alkalmából az egész közgyűlés mély részvételnek ad kifejezést és ezt jegyzőkönyvbe iktatja. A szomorú eset következtében ő exellenciája a mai napon elutazott és így reám nehezedett az a súlyos feladat, hogy őt a mai közgyűlésen az elnöki székben helyettesítem és pótoljam. A feladat nehéz, mert őt helyettesíteni alig lehetséges. Mint a virágnak illata, mint a gyümölcsnek zamata, épp olyan édes, épp olyan pótolhatatlan az ő egyéni varázsának megjelenése és megnyilatkozása. Ezért mondom azt, hogy nehéz feladat, ami reám hármlott. Midőn kérem tehát szíves elnézésüket, a gyűlést megnyitom. (Éljenzés.) A jegyzőkönyv vezetésére a titkár urat kérem fel, hitelesítőül pedig Kail József és Beck Károly budapesti kartársakat. Azért budapestieket, mert bajos volna a hitelesítést vidéken eszközölni.

Mindenekelőtt engedjék meg, hogy visszaemlékezzek arra a körülményre, hogy Körmöcbánya sz. kir. főbányaváros bennünket a mai közgyűlés alkalmából falai közé meghívott. Szeretetüket tapasztaltuk a tegnapi fényes fogadtatáson is. Azt hiszem, kedves kötelességet teljesíték, midőn az elnöki székhől legmélyebb köszönetünknek adok kifejezést azért a szíveségért, amelyben a város bennünket részesített. De köszönettel tartozunk mindazon egyesületek, magánosoknak és vállalatoknak is, amelyek a mai gyűlésen képviseltették magukat. Első sorban van szerencsém üdvözölni Justh Ferenc öméltóságát, Turócmegye főispánját, de igaz köszönetet mondunk mindnyájuknak azért, hogy megjelenésükkel közgyűlésünk fényét emelni méltóztattak. Hátra van még egy igen hálás köszönet nyilvánítása. A kormány egyesületünk iránt mindig igen nagy mértékben tanúsított jóindulatot és mi a kormány támogatására, jóindulatára nagy mértékben rá is vagyunk utalva, ezért engedjék meg, hogy a kormány képviselőjét, Mály öméltóságát melegen üdvözöljem.

Aki a bányászatnak történetével foglalkozik (nem is szükséges oda nagyon alapos foglalkozás), az meggyőződést szerezhetett arról, hogy a bányászat mindig pionírje, uttörője volt a kulturának és különösen a nemesfém-bányászat. Telepítéseket eszközölt

olyan helyeken, ahol embernek nyoma nem volt annak előtte látható és található. Későbbben, amidőn a vasércnek feldolgozása és a szénbányászat foglalt tért, már ezen iparágak bizonyos kulturális előhaladást tételtek fel és ezek voltak magának a kulturának leghatásosabb és leghatékonyabb támasztói és fejlesztői. Kohászat, vasgyártás és vasipar csak kulturális államokban fejlődhetett ki olyan magas színvonalra, amint azt a világ minden részében találjuk. A szénbányászat pedig leghatalmasabb eszköze volt ennek a fontos iparnak, amely különösen nemzetgazdasági szempontból nagy jelentőséggel bír. A mi egyesületünk mindig méltányolta a bányászat kulturális jelentőségét, kultúrafejlesztő és kulturaemelő munkásságát. Ezen működés közben nem volt mindig alkalom nagyjelentőségű kérdésekkel foglalkozni, de nem azért, mert nem akartunk, hanem, hogy nem merültek fel minden alkalommal. Csak egy esetre hivatkozom, hogy az egyesület milyen behatóan és alaposan foglalkozott a bányatörvényjavaslatnak kérdésével. Egy egész könyvet tett ki a tárgyalási anyag. A dolog elő van teljesen készítve, sajnos azonban, hogy éppen a nagyon mostoha viszonyok következtében ez egyelőre függőben marad. Egy másik igen fontos kérdés volt, amelylyel egyesületünk már korábban foglalkozott, a vasérc-kivitel kérdése. Én elismerem, hogy ennek a kérdésnek két oldala van. Az egyik azt az óhajtatást mintegy szilárdítja meg, hogy nekünk ezt a nemzeti kincset, amennyire csak lehet, meg kell őntalmazni, hogy mi ezt a nemzeti kincset a nemzeti vagyon gyarapítására fordítsuk. (Helyeslés.) Ha kivisszük, az nem a mi clönyünkre szolgál, ha nem is mondom, hogy ellenünk van.

Másik oldala ennek a kérdésnek, hogy egyesek és egyes vállalatok érdeke csorbát szenvedhet, ha akadályozva vannak terményeik kivitelében. Ha ezt a két esetet egybe hasonlítjuk, amint az egyesület tárgyalásai közben ezt nem egyszer tette, akkor első sorban meg kell vizsgálni, hogy melyik oldalon van az előnyöknek nagyobb súlya a hátrányokkal szemben és másrésztől, mennyire lehet az érdekellentéteket kiegyenlíteni. Az egyesület e tekintetben lépéseket tett. Első sorban meg akarta övni a szerzett jogok sérelme nélkül a kincsnek kiszállítását. Ilyen értelemben tett is felterjesztést a kormányhoz. A felterjesztésnek legalább részben volt fogantatja, de nem olyan mértékben, amint az egyesület azt óhajtotta. Ezért kötelességének tartotta a választmány ebben az irányban újabb felterjesztéssel élni. Eddig nem kaptunk választ előterjesztésünkre, azonban biztos forrásból értesültem arról, hogy a magas kormány is foglalkozik a kérdéssel és behatóan igyekszik mind a két irányban, amelyet kiemeltem, kiegyenlítést hozni végre. Azonban ez is, sajnos, a politikai helyzet zavarossága következtében, egyelőre függőben marad.

Jelentések.

Rejtzner Miksa jelenti, hogy a mai közgyűlés emlékére érmet veretett, amely a kongresszusi irodában kapható. Az egyesület részére az elnök kezébe egy példányt tesz le, kívánva, hogy mindenki, aki ilyen érmet vesz és megnézi, a mai kedves nap emlékére gondoljon.

Dr. Löw Tivadar, a Magyar Általános Kőszénbánya ősz alelnöke, közli, hogy abban a különös megtiszteltetésben részesült, hogy a közgyűlésen az Országos Ipar-egyesületet képviselje. Ez egyesület nevében üdvözli a közgyűlést.

Kajlinger Mihály, a budapesti vízművek agilis igazgatója, a következő beszédet mondotta: Méltóztattak a Magyar Mérnök- és Építész-egyletet meghívni a mai közgyűlésre. E meghívásnak eleget tenni és kedves körükben megjelenni mint e 2700 főnyi korporáció ezidőszerint választott vezérének kötelességemnek tartottam. (Éljenzés.) Nem szerepelni jöttem, mert mint körzetükön kívül álló, erre illetékes nem lehetek, hanem azért, hogy tanácskozásaikból okuljak, tapasztalatokat gyűjtsék és illetékessége helyén felhasználva, az ügyet előre vihessem. Midőn megköszönöm a szíves meghívást, kívánom, hogy mostani tárgyalásaik teljes sikerrel végződjenek és hazánk jól felfogott érdekében tárgyalásaik komoly bírálat és mérlegelés tárgyává tétessenek.

Műnich Kálmán bányatanácsos mint a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségének képviselője, kívánja, hogy az egyesület működése a jövőben is oly irányu legyen, mint eddig volt.

Napirend.

A napirend első pontja a titkári jelentés volt, a melyet Gálócsy Árpád titkár olvasott fel.

A titkári jelentés első sorban az egyesület taglétszámáról számol be és konstatálja, hogy hat év óta az 1908-iki az első, melyben tagjai számának emelkedéséről nem tud beszámolni. Azután megemlékezik a közgyűlés halottairól, akik között számos kiváló férfiú neve szerepel. A halottakról így emlékezik meg a jelentés:

Böckh János a Földtani Intézetnek sok éven át igazgatója, jóformán megalakítója, széles medrű tudása, végtelen kedves egyéniségével magaslott ki hazánk tudósai közül. Az évtizedek pihenés nélküli munkássága ásták alá egészségét és állását, mely hivatása és lelke is volt, csak akkor hagyta oda, midőn már a munkától való visszavonulás a közeledő véget feltartóztatni többé képes nem volt. Kiváló érdemeit egyesületünk halála alkalmából a »Bányászati és Kohászati Lapok«-ban már külön is méltatta.

Böckh Jánossal ugyanazon a téren, a földismeret terén működött másik elhunyt jeles tagtársunk, Cseh Lajos bányatanácsos is.

Áttérve egyesületünk működésére, vidéki osztályaink száma ez évben nem gyarapodott.

Ülést tartottak: a salgótarjáni 3, a selmec- és béalabányai 2, a nagybányai 3, a máramarosi 1, a borsodgömöri 1, a szépesi 1; összesen 11 alkalommal. Egyáltalán ülést nem tartottak: a budapesti, a petrozsényi, a körmöcbányai, a pécsi, a vajdahunyadi, a zalatnavidéki.

Amint látjuk, vidéki osztályaink fele nem mutat ki ez évben egyáltalán semmi működést, s ezek közül kettő immár két év, egy pedig négy év óta nem tartott egyáltalán gyűlést.

Habár az osztályok egyik fele nem is működött, a másik felének munkája egyáltalán nem maradt el a múlt évi mögött. A központ által leküldött kérdéseket az osztályok nagy ügyszeregettel tárgyalták s különösen az ipartörvénytervezet elbírálásában kiváló munkát végeztek, mi által nagyban hozzájárultak ahhoz, hogy egyesületünk oly kimerítő és alapos felterjesztést intézhetett ez ügyben a keresk. minisztériumhoz. A borsod-gömöri osztályt még ez évben is elfoglalta az ő múzeumának ügye, emellett azonban szerencsésen elsimította a két versengő város között a bányaiskola székhelye miatt már-már kiélesedő vetélkedést és így mint újabb sikerére, büszkén mutathat az immár meg is nyílt bányaiskolára. A selmec- és béalabányavidéki osztály teleplezte a földtani intézettel közösen készített Szabó-emléket, mindnyájunk halálját róva le ezáltal egyik nagynevű tudósunk emlékével szemben.

Az osztályülések alkalmával ez évben is több érdekes előadást tartottak.

Az anyaegyesület igazgatótanácsa ez évben 11 ülést tartott, a választmány pedig négyet. Ezeken a rendes igazgatási és folyó ügyeken kívül következő nevezetesebb tárgy került tárgyalás- és elintézésre: az ipartörvénytervezet bírálatása, az alsóbbrendű vasutakról, a vasárnapi munkaszünetről szóló törvénytervezet megvitatása, a vasérc-kivétel és a nyers kőolajnak tüzelési célokra való behozatalának megnehezítése stb. Kegyeletes munkát végzett egyesületünk a Cséti-szobor gyűjtésének megindításával, melynek eredményeként jelesünk ércebe öntött mellszobra még ez évben az őt legjobban megillető helyen, a főiskolánk aulájában le is fog leplezteni.

A titkári jelentés felolvasása után Farbak István elnök az egyesületnek még egy halottáról, dr. Schenck István főbányatanácsosról, emlékezett meg, aki lelkes munkódotást fejtett ki esztendő során át. Indítványozza, hogy az ő halála felett is jegyzőkönyvben fejezze ki a közgyűlés részvétét, amit helyeslőleg elfogadtak.

Ezután az 1908. évi zárszámadásokat olvasta fel Gáyer Emil pénztáros, az északmagyarországi Egy. Köszénbánya r. t. igazgatója. A közgyűlés a zárszámadásokat tudomásul vette és a fölmentvényt megadta.

Majd az 1910. évi költségvetést terjesztették elő, a melyet szintén elfogadtak.

Dr. Széke Imre a könyvtári jelentést olvassa fel.

Az elnök indítványára jegyzőkönyvi köszönetet szavazott a közgyűlés a buzgó könyvtárosnak, aki a költözökös alatt fáradságot nem kímélve, hozta rendbe az egyesület könyvtárát.

A napirend következő pontja a nyugdíj szabályozása volt. A titkár jelenti, hogy Porubszky Béla tagtárs az állami tisztviselők nyugdíjszabályzatának megváltoztatására vonatkozólag indítványt tett, amelyet a vidéki osztályok már tárgyaltak. Közben történt, hogy az állami bányá- és kohó-tisztviselők Nagybányán összegyűltek és általában a fizetésrendezésről tárgyaltak. Így ma az egyesület más helyzetben van, mint volt akkor, mikor Porubszky indítványát megtette. Ennélfogva a választmány a közgyűlés elé határozati javaslatot terjeszt elő.

Porubszky Béla tetszéssel kísért beszédben a következőkkel indokolja meg javaslatát: Mikor indítványomat benyújtottam, akkor csupán az állami vasgyárak tisztviselői kaptak külön státust, azóta ezt a szénbányai tisztviselőkre is kiterjesztették. Nagybányán kérelmeztük ezt a többi tisztviselőre is kiterjeszteni. Ebben az ügyben döntés nem történhetett több okból, ezért az állami tisztviselők kongresszusa felvette javaslataiba. Vajjon akceptálja-e a kormány a nagybányai memorandumot, az a jövő titka. A dolgot elodázni nem szabad, indítványomnak is az volt a célja, hogy felhívjuk a kormány figyelmét a bányász- és kohó-tisztviselőkre, akik a nemzeti állam kiépítésében, gyarapításában tevékeny részt vesznek. Méltóztassék tehát a máramarosvidéki osztály határozatát elfogadni, tekintve a választmány határozatától, mert sokkal jobb, ha mi az állami tisztviselők országos egyesületével lépünk ezidőszerint összeköttetésbe.

Gálócsy titkár: Egész röviden csak azt jegyzem meg, hogy egy kis félreértés van a dologban; mi nem azt mondtuk, hogy felterjesztést intézünk a kormányhoz, amely ugyanaz, mint a nagybányai, hanem, hogy ajánljuk a közgyűlésnek, hogy olyan határozatot hozzon, hogy ha a bányatisztviselők bármely irányban kérnek valamit a kormánytól, akkor ő hozzájuk az egyesület teljes erejével csatlakozik, igyekszik azokat keresztülvinni a kormánynál. (Élénk helyeslés.)

Jónás Antal, a Rimamurány-Salgótarjáni vasmű salgótarjáni acélgyárának igazgatóját, feszült figyelemmel

hallgatták végig: A salgótarjáni osztály a legutóbbi időben a nyugdíjügygel szintén foglalkozott és erre nézve egy határozatot is hozott. Mivel az indítvány még nem jelent meg a lapokban, bátor vagyok azt előadni. A salgótarjáni osztály indítványozza, hogy a bányászati és kohászati egyesület, mint amely hivatva van arra, hogy az országos bányászati és kohászati előmozdítsa, a tisztviselők nyugdíjügyével is foglalkozzék. Nehogy a dolognak szocialistikus ize legyen és nehogy az a látszata legyen, mintha az egyesület a vállalatok tisztviselői között mintegy harmadik lép fel közvetítőként, az osztálynak az a véleménye, hogy az egyesület az ügyet olyképp kezelje, hogy az egyesület kidolgoz egy nyugdíjszabályzatot, melyben le lesznek fektetve mindazok az elvek és szempontok, amelyek nemcsak az állami és magántisztviselőkre, hanem általában a bányászati és kohászati tisztviselőkre mértékadók legyenek. Ha az egyesület ezt beküldi a kincstárnak és a vállalatoknak és megkeresi őket, hogy a tisztviselők nyugdíjügyét ezek alapján szabályozzák, akkor, azt hiszem, ez elől sem az állam, sem a magános vállalatok nem fognak elzárkózni, annál kevésbé, mert minden vállalatnak első érdeke, hogy tevékeny, megbízható és emellett elégedett tisztviselői legyenek. Hogy ha az egyesület ebben az irányban ezt a nyugdíjszabályzatot kidolgozza, akkor ez egyszersmind alapul szolgálhat későbbben törvényhozási tevékenységre, a mennyiben a törvényhozás ezt alapul venné egy általános országos bányászati és kohászati nyugdíjintézetnek és szabályzatnak kidolgozására. Bátorkodom ezt a határozati javaslatot előadni, kérem, ha jónak látják, annak elfogadását.

Ozwirk Nándor főmérnök: Hálával halottuk azokat a szavakat, amelyeket Jónás igazgató ur előterjesztett. Különös hálával tartoznak iránta azok a bányászati tisztviselők, akik nincsenek abban a szerencsés helyzetben, hogy állami szolgálatban legyenek. Sok tisztviselő van kisebb üzemnél alkalmazva, amely kisebb üzemek vállalatai nem biztosíthatnak nyugdíjat a tisztviselőnek. Ezeknek jövője felette bizonytalan. Van olyan szaktársunk, aki léleken-testben megtörve, teljesen bizonytalan jövőnek néz elébe. Ahhoz hozzájárulok, hogy ez az intézmény országos jellegű legyen és gondoskodás történjék minden tisztviselőről, aki a bányászatnál szolgál.

Elnök: Határozni kell Porubszky tagtársunk indítványa felett. Jónás ur indítványa még nincs megszövegezve, ennél fogva azt az alapszabályok értelmében nem tárgyalhatjuk. Ha a szöveg majd előttünk fekszik, a választmány vagy igazgató-tanács ki fogja adni a vidéki osztályoknak. Ez oly fontos és nehéz kérdés, amelyet egyszerű szabállyal elintézni nem lehet. Eddig a nyugdíjtörvényben találta ez az ügy megoldását; az a kérdés, jól-e vagy nem-e, azt nem fogom vitatni, de törvényes uton történt, természetes, hogy a jövőben is csak törvényes uton fog megtörténni. Lehetséges-e ilyen körülmények között a bányászatnál általánosságban alkalmazott bányászok ügyét az állami tisztviselőkével egybekapcsolni, olyan kérdés, amelyről nyilatkozni nem lehet. Elfogadják-e a választmány határozati javaslatát? (Helyeslés.) Tehát ki mondom a határozatot.

Következik a vajdahunyadi bányamúzeum ügye.

Titkár: Bernolák Béla ur egy indítványt tett, hogy a bánya- és kohó-múzeum alapítására tegyünk javaslatot és a múzeum székhelyéül Vajdahunyadot jelölje meg. Az egyesület vidéki osztályai leadták véleményüket. A vidéki osztályok véleményét az igazgató-választmány méltányolta és határozati javaslatot terjesztett elő. A határozati javaslata a választmánynak Vajdahunyad mellett szól.

A közgyűlés a választmány javaslatát egyhangulag elfogadta.

Következik a munkások nevelésére vonatkozó indítvány.

Titkár: Ozwirk tagtársunk tette azt az indítványt, hogy munkásainknál ne elégedjünk meg az elemi iskolával, hanem úgy mint több vállalatnál van, munkásaink továbbképzését minden tekintetben rendszeresítve vigyük keresztül. Ebben a tekintetben programot is adott, ezt a programot azonban az osztályok legnagyobb része tülterhelőnek találta és hogy az alapképzettség, amelylyel a mi munkásaink az elemi iskolát elhagyják, nem elégséges arra, hogy munkásaink oly szakképzésben részesüljenek mint a programban van, másrészt nem is tartják szükségesnek oly mértékű kiképzésben részesíteni a munkásokat, amint ott fel volt vetve, mert hiszen az majdnem bányaiskola volna, amely munkavezetők képzésére való és sok olyan dolgot foglal magában, amely munkásnak már nem való, sőt hibát követnének el, ha főiskolai nívón tartanók ezt az iskolát. Másik indítványa az volt, hogy a munkásteányokat és asszonyokat is neveljük háztartási ügyek vezetésére, kertészetre és ilyenféle dolgokra. Mindezeket méltányolva, a választmány a közgyűlés elé azt az indítványt terjeszti, méltóztassék helyeslőleg tudomásul venni és elhatározni, hogy ezzel a kérdéssel komolyan kívánnak foglalkozni, megfelelő programot dolgoznak ki és erre bizottság küldessék ki, melynek tagja lenne Ozwirk Nándor is. (Helyeslés.)

A közgyűlés elfogadta a bizottság kiküldését. A bizottság tagjairól Andreics és Probstner főbányatanácsosokat, Zsigmondy bányatanácsost és Ozwirk Nándort választották meg.

Ezután a gróf Teleki pályadíj odaítélése következett.

A titkár jelenti, hogy egy pályamunka érkezett be, amelynek elbírálására a választmány bizottságot küldött, melynek véleménye a pályamunkáról kedvező volt. A közgyűlés a mű szerzőjének ítélte oda a pályadíjat. A mű szerzője Zsigmondy Árpád.

Zsigmondy Árpád kijelenti, hogy csak egy fejezetet nyújtott be, amelynek kifogásolt részeit maga is hibásnak találja, de igyekezni fog azokat eliminálni. Egyszersmind egy Budapesten létesítendő egyesületi ház részére 200 koronát ajánl fel. (Lelkes éjjenzés.)

Elnök: Örülünk igazán e szép tetten. Üdvözlöm egyúttal, mint a pályadíj nyertesét.

Végül Vajna ellenőrnek a fővárosból való távozása következtében megüresedett ellenőri állás betöltése fölött döntött a közgyűlés. Egyhangulag Knöpfler Gyulát, a pénzügyminisztériumhoz beosztott főbányatanácsost választották meg.

A beérkezett indítványokat vita nélkül elfogadták.

Farkas István elnök: Beérkezett az alapszabályokban megállapított határidőnél későbbben egy indítvány »A Bánya« szerkesztőjétől, dr. Břischitz Béla tagtársunktól. Tekintettel arra, hogy nem volt idő az indítvány előkészítésére, az indítványt az igazgató-választmányhoz utasították, amely belátása szerint fog felelté döntani.

Előadások.

Ezután megtartották a következő előadásokat:

1. Altnéder Ferenc. »Nagybánya környékén folyó partakokban leülledett iszappal végzett cyanidlugzási kísérletek.«
2. Primosigh Ede. »Elektromágneses ércelőkészítés.«
3. Dérer Mihály. »Csőgyártás.«
4. Schubert Ede. »Ezüstfejtés.«
5. Neuschwendtner Ferenc. »A rézejtés különlegeségei.«
6. Greisiger Róbert. »Pénzhamisítványok.«
7. Schwarz Gyula. »Uj amalgamáló készülék.«

8. Grünhut Gyula. »Géptúrás.«

9. Mráz Gábor. »A körmöcbányai erővizvezeték.«

10. Andrea János. »Kétoldalas zuzóköpu.«

A közgyűlésen résztvevő tagok az előadást nagy figyelemmel hallgatták és az előadók fáradságát lelkes tapssal és éljenzéssel honorálták.

Bankett.

Délután 2 órakor diszebéd volt a Szarvas-szállóban, melyen körülbelül háromezren vettek részt.

A diszebéd alatt több pohárköszöntő hangzott el. Farbaký István elnök a királyt éltette. Azután ismételt felszólalásában az egyesület jövőjére üritett poharat. Mály Sándor miniszteri tanácsost Litschauer Lajos professzor éltette. Farbaký elnököt Reitzner Miksa miniszteri tanácsos, a pénzverő igazgatója, köszöntötte. Münnich Kálmán bányatanácsos Körmöcbánya város vendégszeretetét emlékeztetve pohárköszöntőjében, a selmeci főiskolát Kájlínger Mihály, Beitzner Miksát Dérer Mihály, a hölgyeket Cséti Róbert igazgató, a sajtót dr. Widmann Adolf éltette. Ezután még több pohárköszöntő hangzott el. A diszebéd kitünő hangulatban folyt le s a késő délutáni órákban ért véget.

Hangulatkép a Zólyomvölgyből.

Külön kell megemlékeznünk a Zólyomvölgyről, a mely egyike a legérdekesebb helyeknek az országban. Egész Körmöcbánya sajtáságos fekvésű egy hely; mély völgy, a mely fölött magas hegy oldalán, pár száz méternyre a város fölött száguld el a vonat. Azaz hogy nem is száguld el, mert visszatér a nagy kanyarodásokon, hogy végre felkapaszkodhassék a közeli vízvázlastóra, hogy egyik hegyről átjusson a másikra, meg kell a magasban kerülnie egy párszor Körmöcbányát. Így szalad, kanyarog a vonat az u. n. Zólyomvölgy felett, amit a körmöciek egyszerűen Zólergrund-nak neveznek.

Pedig történelmi nevezetességű hely. Ugyan hányan tudják hazánkban, hogy az 1849 egész csodás heroizmusát, hogy »félstenek«-nek joggal hivatjuk a szabadságharc honvédjeit, a »Zólergrund«-nak köszönhetjük. Igen. Ezen a völgyön át csuzzott ki 1849. január 24-ének kemény hideg éjszakáján Görgey Arthur honvéd-hadvezér az osztrák sereg ölelő karjaiból, mint ezt Jókai oly poétikusan meg is írta. A körmöciek kegyelete szép emléket állított a völgy egyik legszebb helyén e történelmi esemény emlékére. Az obeliszken rajta van az átvonulás ténye,* Bajza költemények egy kiszakított részletével.

Csunya, esős időben is a legbájosabb benyomást keltette a völgy, amely Bars megyéből visz át Zólyom vármegyébe. Völgykatlan, amit elől-hátul és oldalról úgy beszegnek a hegyek, hogy nem hinné az ember, hogy keresztül vergődhetnék rajta. (Ézért is tartotta csodának az osztrák sereg Görgey táborának eltűnését.) Az utóbbi 2—3 év alatt kedves nyaralótelep létesült itt, ami annál jogosultabb, mert sehol másutt az országban oly alacsony régiókban a fenyő meg nem terem. Ez a körülmény egyikévé tehetné Körmöcbányát leghygiénikusabb és legjobban keresett nyaralótelepeinknek.

Ott voltunk hát szépen együtt, akiket a csunya eső nem tartott vissza a városban. Ott volt Mály miniszteri tanácsos körül az egész ugynevezett vezérkar. Nem is fértek egy hosszú asztal körül. Másutt alkottak egy csoportot az öreg Renwes bácsi körül (a Steg geniális, francia születésű műszaki főfelügyelője), akit az aranyifjúság tett meg mindjárt patronusává. Amott Cséti Róbert, a néhai világhírű selmeci professzor tehetséges fia, a budapesti acél-áru gyár igazgatója ül, a fölöttébb szimpatikus Aspegren

Hermann, az Ingersoll Rand cég fiatal vezérképviselője, aki őszinte megbecsülésben részesült mérnökeivel, akik közül az egyik, Edward Moore, sült amerikai ugyan, de azért zsebében hordja folyvást a magyar szótárt és Manner Géza mérnök, aki szorgalmasan oktatgatja a magyar idiómában kollégáját. A legvigabban mégis az öreg Ledniczky Márton volt, Aspegren jogtanácsosa, akinek a kedélye egymagában alkalmas volt az egész társaság vigantartására. De nem maradt el a sorból Kail Ganz-gyári igazgató sem, akinek az a mondása, hogy megállja a sarat minden gáton, mint akármely gyerekember, ugyancsak szemügyre vévén a fehérmépet. Ilyen gyerekember az ő szemében Niemtsik, az ő öntödevezetője, aki a legkitaftóbb udvarló a világon. Nem hinné az ember, hogy egy ilyen komoly mérnökemberben mekkora dandy-hajlam szorult. Nem is győzi őt eléggé visszatartani Onciu főmérnök, a Ganz-gyár bányagéposztályának vezetője. Ezt a komoly, koromfekete hajú, érdekes arcú embert, dr. br. Kornfeld Móric, a Ganz-gyár agilis ügyvezető igazgatója dirigálta ki Körmöcre, hogy a Ganz-gyár három főtisztviselőjével méltóképp reprezentáltassék a kongresszuson. A hazai bányász- és kohászvilágnak bizonyára emlékében is marad ez. Valahogy el nem maradna Renwes bácsitól hűségese lakótársa sem, a kis »A. E. G. mérnök«, Dénes Rezső, (ő egy életvidám fiatalember, akinek az üzleti élelmesség a kisujjában van. Ott iszogatja sörét Radó Ernő, a Felten és Guillaume cég igazgatója, Stóhr Jenő fiatal, Inaszóba excommunicált salgótarjáni mérnökkel, mellettük Kurovsky Zsiga bácsi, a zalathnai főnök, Voditska Istvánnal. Közvetlenül mellettük ül Páris Oszkár, a kölni Pohlig-cég ismert képviselője, nagyokat villantva szemüvegével Zsigmondy Árpádra, aki a csiptetője fölé még fekete ókularét is tett fel, csakhogy kiállja Páris tekintetét. Pedig nem is őt nézi, hanem egy szépséges asszonykát, Nemes Odón hisnyóvízi vasgyári főmérnök temperamentumos feleségét, avagy talán Muntján bányabiztos bájos kis feleségét. Azt megállapították azonban teljes határozottsággal, hogy rosszban töri a fejét, nem hiába a neve Páris, de keresi, kinek is adná voltaképen az almát? Hát Sobó és Fellner selmeci professzor urak, akik egyenest Kopenhágából siettek ez alkalommal a kongresszusra. Így kerül szóba immár századszor, avagy talán ezredszer is Andreics János, akit ugyancsak szeretnek volna Mály min. tanácsos mellett a presidiumon látni. Központi igazgató is, főbányatanácsos is, az egyesület alelnöke is s mint ilyen, a képzelhető legagilisabb. És ő nincs itt, holott hetek óta izgatott, beszélt, agitált a siker érdekében. Szomorú gyászbeszéd érte. Deli katonáember öcsce, Petrovics százados hunyt el, ennek temetésére utazott Pancsovára. Erősen sajnálkozott távollétén mindenki. De ott van Réz Géza, meg Farbaký Gyula, két fiatal, agilis selmeci professzor, akik ugyancsak kitesznek magukért, meg iskolájukért, a hely színén is gondoskodván a bányász- és kohászvilág succrescentiájának »józan« kialakulásán. Míg az öreg Reitzner finomkodik az asszonyok körül, Bárdossy Antal főtanácsos szolgáltat tanubizonyítékot arról, hogy nem is olyan rideg a pénzügyminisztérium — azért, amilyenek úgy kívülről látszik. Viszont Schwartz Gyula körmöci bányahivatali főnök a világerért se vetné le a fekete mundért, annyira tisztelni kívánja az »ők« vendégeit. (T. Mály Sándor és Bárdossy Antal az ő lakói.)

Az aranyifjúság egyre kerülgeti Gálócsy Ellát, egy enivaló, pajkos fiatal fruskát. Másrészt Urbán Béla minisztériumi és dr. Szeőke Imre szótárkészítő főbiztosok akarnak elhíttetni a szemlével, hogy ők még tréfából se mosolyognak. Ők zord ellenőrző fórumok még

a korcsmában is, akiket nem lágyít meg még Zenovics Gusztáv humora se. Amott megint a hazai mérnökkar leendő apostola, Kájjlinger vízvezetéki igazgató dolgozza meg Stromszky Sándort, a Siemens-Schuckert művek igazgatóját, (mellesleg szólva testi-lelki jóbarátok) közelükben gurul a kövér Beck Károly, aki most még álmában is a »Frölich és Klüpfel« nevet etymologizálja. Pedig nem erre kíváncsi dr. Eleőd Tiborné, egy valóságos eleven ördög, az állami vasművek néhai igazgatójának, Berkovitsnak ragyogó szemü leánya. Az ajtóban záródi Knöppfler Gyula boszankodik a fergeteges időn, míg Lóczy Lajos, a földtani intézet tudós igazgatója nem resteli felkapaszkodni a bakra abban az esetben, hogy megmutassa a nemes fiatalágnak, minő is az igazi lovagiasság. De ki győzné versbe szedni mind e derék urak viselt dolgait, amikor még komoly bajok magvát hintonók el vele. Annyi bizonyos, hogy mosolygó szemmel jár az asztalok körül az ősz, de még mindig fiatalos és pezsgő kedvű Farbak István s biztatva jó kedvre barátait, ismerőseit és kedélyesen elhumorizálva velük.

Bizony észrevétlenül szökött el az idő. Ugyhogya alig vették észre, hogy öreg estve lett, pedig ki volt ám tűzve az estére

a Széchenyi-estély.

A kongresszus tiszteletére a körmöcbányai Széchenyi Egyesület este 8 órakor hangversenyt rendezett a Szarvaszállóban. A kitünően összeállított műsor minden egyes száma nagy tetszést keltett a hallgatóság körében. A zenekar bányászakadémiai dalokat adott elő. Antos Margit kisasszony, akire még határozottan a kisleány név illik, valósággal elragadta a közönséget művészi hegedűjátékával. Hubay népdalait adta elő nagy bravúrral. Ezután Riszner Edéné urnő három énekszámot adott elő. Hangja kellemes csengésű. Határozottan művészi játékot produkált. Dr. Sebe Béláné Moszkovszky Valse-ját adta elő. Technikája meglepő, játéka művészi volt. Végül az ének- és zenekar a Rákóczi-indulót adta elő s ezzel a fényesen sikerült hangverseny véget ért. A hangversenyt tánc követte, amely kitünő hangulatban reggelig folyt. A táncmulatságra Vizi Dezső. sikerült táncrendet festett, amely 1 1/2 méter nagyságu és középen csillét toló két bányászt ábrázol.

A pénzverőben.

Hétfőn, szeptember 20-án, program szerint először a világszerte híres körmöcbányai pénzverőt tekintették meg a vendégek. Reitzner Miksa miniszteri tanácsos, a pénzverő igazgatója, Farbak Istvánt és a látogató vendégeket meglehangu beszédben üdvözölte, amelyben különösen Farbak István érdemeit emelte ki, akinek ő is hűséges, hálás tanítványa. Az ő kezdeményezésére emlékül márványkeretbe foglalt arcképét ezüstbe verették s ezt az emiértárgyat ebből az alkalomból nyújtotta át Farbak Istvánnak. Farbak megható szavakban köszönte meg a megtisztelő ajándékot. A jelen voltak meglepően nagy részben résztvevők az ősz alelnököt. Az érem nagyobb mennyiségben ezüst és bronzkivitelben készült s ezüsből 4:50, bronzból 1:50 koronáért árusították. Természetesen, mindenki vásárolt belőle. Az ünnepelés után a pénzverőt tekintették meg s nagy figyelemmel hallgatták a szakértő magyarázatokat. A pénzverőben fennállása óta 650 millió darab érmet vertek.

A László-zuzóban.

A pénzverő megtekintése után a kongresszus vendégei szakadó esőben a László-zuzóhoz hajtottak fel. A bejáratnál a bányászok sordala fogadta őket s amint odaértek, harsány éljenzés hangzott el a német bányászok ajkairól. Schwartz Gyula bányahivatali főnök meglepően beszédben üdvözölte a magyar bányászat és kohászat kép-

viselőit, éltetve Farbak István alelnököt és Mály Sándor miniszteri tanácsost, hálával adózva a kormánynak a Vándor altáró üzem behozatalára irányuló intézkedése miatt. Mály Sándor miniszteri tanácsosa a miniszter nevében kijelenti, hogy a pénzügyi kormány meglepően érdeklődéssel viseltetik a körmöci bányászat iránt és mindent elkövet annak felvirágoztatása érdekében. A vendégek ezután megtekintették az ország egyik legmodernebb berendezésű zuzóját, ahol a Kachelmann-féle pofatórök és zuzók török és zuzzák az ércet. Az üzem két Ganz-féle turbina hajtja. Az egész zuzó Kachelmann-féle lökö és körszerekkel van felszerelve.

A megtekintés után gazdag reggeli volt, amelyről Schwarcz Gyula, a házigazda, igaz vendégszeretettel gondoskodott. A reggeli alatt a bányászok ősrégi német dalokat énekeltek. Schwarcz Gyula meg is mutatta a vendégeknek azt a régi könyvet, amelybe ezek a dalok ősrégi gothikus betűkkel írvák.

A reggeli után remekbe készített emléket irtak alá a jelenlevők.

Kirándulás Stubnyafüldőre.

Délben 12 óra 30 perckor a kongresszuson résztvevő vendégek Stubnyafüldőre utaztak, ahol szintén Körmöcbánya látta őket vendégül. Stubnyafüldő tudvalevően szintén Körmöcbánya város tulajdona s ennek köszönheti, hogy kiemelkedett jelentéktelenségéből és világfüldő jellegét kezd ölteni. Délután 2 órakor diszebéd volt, amelyen pompás ételeket szolgáltak fel. A menüt meglepő gazdagsággal állították össze. Ime, az étrend:

Ráklevés
Köpisztráng
Roastbeauf paraj- és burgonya-püréével
Styriai poulard
Saláta, Kompótok
Torták
Vegyes tészta
Sajtok
Gardinetto
Fekete kávé
Fagylaltok

A diszebéd méltó befejezése volt a fényes sikerű kongresszusnak. Sikerült pohárköszöntők hangzottak el itt is s a diszebéd alatt kitünő zene szórakoztatta a jelenlevőket. Mindenki a váratlan vendégszeretet benyomásával utazott el Stubnyafüldőről.

Schacht-Tag.

20-án este Stubnyáról visszajövet Schacht-Tagot rendeztek. A Schacht-Tag német bursch mulatság. Így nevezik a körmöci német bányászok is. Este a Körmöcbányán viszsamaradtak rendeztek estélyt, amelyen a következők vettek részt:

Knöppfler Gyula, Schwarcz Gyula, Reitner Miksa, Schubert Ede, Veres József, Nesmera Jenő, Kurofszky Zsigmond, Örmössy Kálmán, Stefan Miksa, Gesell Sándor, Greisinger Róbert, Steiger Zsigmond, Andrea János, Árkosi Béla, Kail József, Nemes Ödön, dr. Sebe Béla és Zsigmond Árpád.

Természetesen mindenki vulgonéven szerepelt itt, amit diákkorában szerzett. Szébbnél-szebb nóták hangzottak el. Csaknem mind mélabus, szomorú. Olyankor kéz-kézben énekelnek, közben tapsolnak, leírhatatlanul szép mindez. A dal hol pajzánvá válik, hol mélabus.

A Schacht-Tag volt a kongresszus betetőzése. Ezután elszéledtek a még Körmöcbányán maradtak is, azzal a bucsuszóval: jövőre viszontlátásra! Persze, hogy hol, még senki sem tudja.

✂ HAZAI HIREK ✂

A kedvezményes nyersolaj-tarifák kérdése. A kereskedelmi miniszter pár év előtt díjmérséklést engedélyezett a Galiciából behozott nyersolajra, mert akkor részint a vasúti forgalmi zavarok, részint az elégtelen munkaerő folytán erős szénszükség támadt. Ennek ellensúlyozására szolgált a kedvezmény, melyet azonban a miniszter ebben az évben csak azzal a határozott kikötéssel újított meg, hogy a jövőben fogja engedélyezni. Ennek dacára és teljesen figyelmen kívül hagyva a nyersolaj árának egyre jelentékenyebb szilárdulását, mely pedig könnyen kérdésessé teheti a nagy költséggel járó átalakítások előnyeit, újabb időben több vidéki gazdasági egyesület fordult a kereskedelmi miniszterhez a kedvezményes szállítási díj fentartásáért. Hasonló irányban foglalkozott a kérdéssel a Magyar hajózási egyesület igazgató-tanácsa is legutóbb tartott ülésében. Ugyanis a Ferenc-csatorna gőzhajózási társaság, melynek három vontaló gőzöse már nyersolaj üzemelésre van berendezve, arra kérte az egyesületet, intézzen a kereskedelmi miniszterhez beadványt, hogy tekintettel a nyersolaj-fűtésnek a hajózási forgalomban való jelentőségére, a hajózási vállalatok érdekében a nyersolaj vasúti szállítására díjkedvezményt engedélyezzen. Minthogy a nyersolaj-fűtés olcsósága és egyszerűsége a magyar hajózási vállalatok versenyképességét fokozná, elhatározták, hogy ily értelmű föltérjesztést intézzenek a kereskedelmi miniszterhez.

Uj iskolaigazgató. A dunagőzhajózási társaság wieni vezérigazgatósága Wieser Endrét a pécs-bánya-telepi társulati elemi iskola tanítóját ezen iskola igazgatótanítójává nevezte ki. Wieser 1865 óta szolgálja a népnevelés ügyét a dunagőzhajózási társaságnál és előléptetése a bányászok körében annál is inkább örömet kelt, mert eredményes tanítói működése mellett mindig közkedveltségnek örvendett a bányászok között.

Sopronváros brennbergi bányája. Sopronból jelentik, hogy a város brennbergi bányájára felügyelőbizottsága ülést tartott. A bánya bérlőit az ülésen ifj. Schwartz Mikjós dr. képviselte. Mindenekelőtt a bánya bérlőinek egy kérelme került a szőnyegre. Az új szerződés 11. §-ának 3. pontja ugyanis arra kötelezi a bánya bérlőit, hogy a szénkutatói célra 1909. évi október hó 1-ig 80.000 koronát fordítsanak. A vállalat most azzal a kéréssel fordult a városhoz, mint a bánya tulajdonosához, hogy a kutatási célra szánt összeg beruházására 1909. évi december hó 31-ig haladékot engedjen. Hering Zsigmond felszólalása után, aki miután kijelenti, hogy nem látja megállapítva, hogy a vállalat a 80.000 koronából mekkora összeget fordított kutatási célra és ugyancsak a kutatásnak az eredményét sem ismeri, az ügy érdeméhez nem szólhat, hosszas vita indult meg. A bizottság végül megállapodott abban, hogy megkapják a haladékot, de csak azon föltétel mellett, hogy a vállalat ezen idő alatt tartozik minden métermázsza készén után, tekintet nélkül arra, hogy azt a régi vagy az újonnan feltárt rétegekből aknázták-e ki, 5 fillért fizetni. Arra az esetre pedig, ha a bérlők e föltételt el nem fogadnánk, a város kötelezi őket a szerződés fentemlített pontjának szigorú betartására. A bizottság egyúttal felkéri a tanácsot, hogy sürgősen intézkedjék, hogy Illés Vilmos városi bányászakértő a munkálatok feletti ellenőrzést gyakoroljon, továbbá állapítsa meg kutatási munkálatok eddigi elért eredményét. Ifj. Schwartz Miklós dr. indítványára a bizottság egyúttal elhatározta, hogy felkéri a tanácsot, hogy a bányákhoz tartozó, jelenleg a bérlőknek átadott épületekről készíttessen leltárt,

továbbá intézkedjen, hogy az új szerződés némely egy-mással ellentétbe álló pontjai úgy a város, mint a bérlők együttes ülésén összhangba hozassanak.

A felsőcsertési új aranyzúzó mű. A nagyági magyar királyi és társulati bányamű tulajdonát képező felsőcsertési bányatelepen most helyezték üzembe az újonnan létesített zúzóművet, melynek segítségével a bányák fejtetlen szegényérceit, vagy amelyek eddig feldolgozatlanul heverték a hányóban — is értékesíteni lehet. 60 forgó nyillal s 16 lökö szerrel fölszerelt zúzóművet erős Diesel-motor hajtja, míg a szükséges vízmennyiséget a festői fekvésű fehérági tó szolgáltatja. A zúzómű villamos világítási berendezéseit a Siemens és Schuckert művek cég rendezte be. A napi feldolgozás 700 q., ebből 28 q. szinpor. Az üzemi költségek teljesen megtérülnek, ha mázsánként 0.5—0.6 gramm arany lesz az eredmény. Erre pedig már a korábban megejtett próbák alapos reményt nyújtanak. Hogy szociális szempontból is mit jelent ez az üzembe helyezés, e helyen alig szükséges bővebben fejtegetni. A megnyitás egy igen sikerült intim jellegű ünnepség keretében folyt le. A nevezetes alkalomból ugyanis számosan gyűltek össze a környék intelligenciájából, a nagyághai bánya tisztviselői kar pedig ugyyszólván teljes számban megjelent. A f.-csertési telep vezetőjét, Deutsch Aladár bányamérnököt, aki a zúzómű érdekében nagyarányú tevékenységet fejtett ki, a megjelentek élénk ovációban részesítették a megnyitás alkalmából.

Nem kell petróleum-telep Szombathelyen. A szombathelyi vasúti állomás közelében levő telken nagyobb szabású petróleum-telepet akart létesíteni a Vacuum Oil Company. A tanács azonban, arra való tekintettel, hogy a tűzveszélyes telep a szövőgyár, munkástelep és a környék biztonságát állandóan veszélyeztetné, nem adta meg a kért engedelmet.

Bazalt bányák a sopron-köszegi vonal mentén. A sopron-köszegi vasut mentén elterülő bazaltbányák gazdaságosabb kiaknázására szárnyvasut építése vált szükségessé. A kereskedelemügyi miniszter már meg is adta Stein Miklós szombathelyi építővállalkozó mérnöknek az előmunkálati engedélyt Sopron—Szentmárton állomásból Kabold környékére kivezető szabványos gőzvasúti építésére. Mihelyt a vasut elkészül, részvénytársaság alakul a bazaltbányák értékesítése végett.

Csődbejutott köszénbánya. A *Goluboveci köszénbánya r.-t.* ellen a zágrábi törvényszék elrendelte a csődöt. A társaság 1904-ben alakult 600.000 kor. alapítókével Budapesten és székhelyét 1907-ben Golubovecra tette át. Alaptőkéjét ekkor 83.000 koronára szállította le. Igazgatósági tagjai: Marinkelle A. C. J. Graner Ede és Jolles J. C.

Elégett sodrony kötél pálya. Az „*Erdélyi bánya r. t.*“ Forgácskut község határában levő köszénbányától Egeres vasútiállomásig húzódó sodrony kötél pályájának a Forgácskut község határába: levő része a napokban teljesen elégett. Eddig ismeretlen tettes fából levő oszlopokat és tartókat petróleummal és olajjal leöntötte és meggyújtotta. A tűz este 10 óra tájban kelelkezett és az épen ulközben levő szénszállító kosarak óriási rohajjal estek a földre. A meglehetősen nagy

kár, különösen azért sujtotta érzékenyen a társulatot, mert szenet szállítani előreláthatólag egy két hónapon belül nem tud. A hatóságoktól megindított vizsgálat folyik s a tettes rövid időn belül kézrekerül, mert egy éjjeli őr előadása szerint látta is és ismeri.

Szerencsétlenségek. Az elmúlt héten a következő bányaszerencsétlenségekről hozott hírt a táviró: A felsőbányai kincstári bányában súlyos katasztrófát okozott az elromlott lift. Hat munkás volt a készülékben, mikor leszakadt a lift és a munkások az óriási mélységbe lezuhantak. Mind a hat halálos sebesülést szenvedett. — Az ötősbányai Róthkaum tárnában sziklaomlás következtében Guja László bányász halálát lelte, míg Antaleon Flórián súlyosan megsérült. — A dísznősbányai kőszénbányában vasárnap a csille súlyosan megsebesítette Papp István és Király János bányamunkásokat. Az ügyészség vizsgálatot indított annak a megállapítására, hogy kit terhel a felelősség a szerencsétlenségért. — Az annavölgyi kőszénbányában a múlt kedden Nyers István bányamunkásnak jobb kezét két egymáshoz utköző csille leszakította. A bányorvos azonnal kezelés alá vette a szerencsétlenül járt embert. — Az „Oberschlesische Eisenbahn Bedarfs Actien-Gesellschaft” című vállalat igló-rostokai bányászatánál Szeszerán József vágár kőzetomlás következtében súlyosan megsérült. Az iglói bányakapitányság kiküldöttje a megejtett nyomozat során egyértelműleg a politikai hatósággal a baleset bekövetkeztét a sérülő saját vigyázatlanságának tulajdonítja. — A „felsőmagyarországi bánya- és kohómű r.-t.” szomolnokai kovand bányászatánál Szomolnokhutan szeptember 14-én egy leomló kovandtömeg Krompaszky István bányamunkásnak lábszárát törte el. A nyomozat folyamatban van. — Az „osztrák bánya- és kohómű társaság” zavadka kusdsi bányászatánál szeptember hó 17-én éjjel, levált nagymennyiségű kőzet két munkást temetett el. A bányakapitányság kiküldöttje azonnal a helyszínére utazott. Eddigél csupán Träger János hulláját sikerült kiásni, míg Sztrukula Dániel másik áldozatot még keresik. Hogy kit terhel a mulasztás ezen szerencsétlenség miatt? A vizsgálat fogja kideríteni.

Tüdőbetegek figyelmébe. A dr. Wettenstein-Sanatorium Részvénytársaság tüdőbeteg szanatoriumába Margittliget (Pomáz mellett, Pestmegye) és tüdőbeteg rendelőintézetében Budapesten, Rákóczi-ut 18. sz. I. em. a tüdőbetegeket és egyéb tuberkulotikus bajban szenvedőket a Wettenstein József dr. szere az egyedüli specificum, amely a Koch-féle bacillusokat a beteg szervezetéből tökéletesen kiirtja, anélkül, hogy a szervezetre a legcsekélyebb mértékben is káros volna.

Tűz egy aszfaltgyárban. Felső-Dernáról jelentik, hogy minap az aszfaltgyár egyik műhelyének teteje és a desztilláló szivattyú elégett. A kár 5000 korona. A tűz gondatlanságból keletkezett.

✂ KÜLFÖLDI HIREK. ✂

A Saar-kerület kőszéntermelése. A Saar-kerület (Németország augusztus havi kőszéntermeléséről a következő jelentést adták ki: A kerületben levő állami szénbányák termeltek 918,897 tonnát, magánosok 808 tonnát, az összes termelés tehát 919,705 tonna volt. Felszállítottak vasutal 615,745 tonnát: hajóval 38,304 tonnát, kocsin 31,422 tonnát és drótkötélvasutakon 114,738 tonnát.

Robbanás egy petroleumtelepen. Boriszlávban a gajicai nyersolajsvállító és beraktározó társaság egyik földrezervoája felrobbant. Mint mos Boriszlávól távira tozzák, az olajtartályokban a tűzkalasztrófa egy munkás vigyázatlansága folytán támadt. Az égő nyersolaj, mely a tűz helyéről onnan egy kilométernyire fekvő Banja Chotowska faluhoz folyt, ott tizenegy lakóházat felgyújtott. Híre jár, hogy 1400 vagon nyersolaj ég. Két ember meghalt, a sebesültek száma jelentékeny. Husz munkás súlyos égési sebeket szenvedett. A tüzet sikerült lokalizálták, de három földtartályban tovább ég a nyersolaj.

Bányaszerencsétlenség. Mährisch-Prtrauból jelentik szeptember 18-iki kelettel: A Josephi-bányában tegnap leomló szénrétegek négy bányászt eltemettek. A mentési munkálatokat azonnal megkezdették. Egy kis idő múlva egy embert sértetlenül, egy másikat pedig könnyen sebesült állapotban hoztak fel a bányából. Egy harmadik bányászt súlyosan sebesült állapotban találtak meg. A negyedik már halott volt, amikor a széntömegek alól kiásták.

✂ TALÁLmányOK ✂

Megadott szabadalom. 46022. lajstromszám. Tentscher Flórián főmérnök wieni lakosnak, ugyis mint Bellak Julius és dr. Weiss Móric wieni lakosok jutatódjának. Eljárás tárnák támfáinak visszanyerésére. XII/a. oszt. 1908 jan. 9-én. Elsőébsége 1907 apr. 15-től kezdődik. (Képv.: Kelemen.)

✂ ÜZLET, SZÁLLÍTÁSOK. ✂

Köszén. A pozsonyi m. kir. állami kórház részére 1910 januártól kezdődőleg egy esetleg három éven át szükséges tatabi diószén vagy ezzel hasonló minőségű egyéb köszén szállítására árlejtést hirdet dr. Pantocsek a kórház igazgatója. Ajánlatok 1909. október 5-ig nyujthatók be a pozsonyi állami kórház igazgatóságához.

Köszén. A tordai vármegyei közkórház igazgatósága ajánlati versenytárgyalást hirdet a folyó évben szükséges 12 vagon és a jövő évben szállítandó 15—16 vagon köszén szállítására. Ajánlatok október 6-ig nyujtandók be.

Keresünk egy ügyes bányászt, aki kisebb fölméréseket önállóan végez, szépen rajzol és rondul ír. Bányaiskolai végzettség nem okvetlenül kívántatik. * Fizetés megegyezés szerint. * Czim a kiadóhivatalban.

(B. 150/35.)

Találmányokat szabadalmaztat és értékesít; védjegy és mintaoltalmat kieszközöl az összes államokban **PATAKY VILMOS** hites szabadalmi ügyvivő Budapest, VI., Teréz-körut 36. Saját szabadalmi irodák a külföldön: BERLIN W. Leipzigerstrasse 112. PARIS, 58. rue Lafayette, AMSTERDAM, Kaisersgracht 209. Telefon 89—22.

(B. 29/30)

Hirdetmény.

Az I. csász. kir. szab. Dunagőzhajózási társaság kőszénbányáinál egy gépsegédmérnöki állás töltendő be, még pedig a következő feltételek mellett:

2000 korona kezdő fizetés, szabad lakás és fűtés a gépészeti műszaki hivatalnokaink részére rendszerezített mellékilletményekkel.

Az alkalmazás egyelőre ideiglenes minőségben történik, egyévi kielégítő szolgálattétel után véglegesen, amidőn az illető a társasági nyugdíjintézet tagja lesz.

Pályázóktól megkívánatik, hogy okleveles gép-mérnökök legyenek. Egészséges testalkat feltétlenül megkívánatik.

Azon pályázók, kik a magyar nyelven kívül a német nyelvet is birják és a villamos szakban alapos ismeretekkel birnak, előnyben részesülnek.

Az állás azonnal elfoglalható.

A megfelelően felszerelt kérvények folyó évi október hó végéig alulírott bányagazgatóságnál Pécsset nyújtandók be.

Pécs, 1909. évi szeptember hó 20-án.

Az első cs. és kir. szab.
DUNAGŐZHAJÓZÁSI TÁRSASÁG
BÁNYAGAZGATÓSÁGA
PÉCSSETT

(B 176/40.) Utánnomás nem díjaztatik!

Magy. Kir. Államvasutak
Igazgatóság
248326. C III.

Hirdetmény.

(A magyar királyi államvasutak vonalain érvényes helyi személydíjszabási „Függelék”-hez IV. pótlék életbe léptetése.)

A magyar királyi államvasutaktól nyert értesítés szerint a déda-gyergyószentmiklósi vonal megnyitása napján a magyar királyi államvasutak vonalain 1903. évi január hó 1-től érvényes személydíjszabási „Függelék”-hez a IV. pótlék lép életbe.

E pótlék déda-mádéfalvai és a sepsiszentgyörgy, paláncai vonalakon fekvő állomások és megállóhelyek személydíjszabási beosztását tartalmazza.

E pótlék példányonként i koronáért a magyar vasutak és a bosznia-hercegovinai államvasutak díjszabásokat elárusító irodájában (Budapest, V., Akadémia-utca 3. szám) lesz megszerezhető.

Budapest, 1909. szeptember 4-én.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

M. kir. főbányahivatal Zalatna. 3249/1909. P Á L Y Á Z Á T.

A betöltendő állás megnevezése	A hatóság megnevezése, melynél az állás üresedésbe jött		Ezen állással egybekötött illetmények		Az állás elnyerésére megkívánató ismeretek s egyéb feltételek		Vajon megkívánatik-e az illető állásra		Hatóságok, hivatalok, vállalatok stb. melyeknél a pályázati kérvények benyújtandók		Pályázati határidő mely naptól számítva		Jegyzet	
Hivatal- szolgái	M. kir. főbányahivatal Zalatna.		Fizetés és pótlék	Lakpénz	Élvezmények	Magyar nyelv tudása szóban és írásban, kora, testi épsége és az eddigi szolgálat igazolása.	próbaképesi gyakorlat s mely időtartamra	M. kir. főbányahivatal Zalatna.	1909 szeptember 15-től október hó 20-ig.	Vény az előjáró hatóság vagy on illetőtől terjesztendő be.				
			K	K	K									
			f	K	f									
			600	160	100 K									

Kiszolgált és igazolvánnyal ellátott katonai altisztek elsőbbséggel bírnak.

B 731/41. Zalatna, 1909 szeptember 9-én.

Magyar királyi főbánya hivatal.

Stein Sándor

műszaki szijgyártómester
Budapest, VII., Kertész-utca 29.

Ajánlja a nagyrabecsült **bányatársaságoknak** saját készítményű a **bányászati szakba** vágó **bőr-felszereléseit**, ugymint: **Mentőöveket**, **biztonsági öveket** zárkapocscsal és kötéllel ellátva, **bányabőrruhákat** eredeti groom bőrből, **biztonsági álarczokat** és **szemüvegeket**, **bányalószerszámokat** a legújabb minta szerint készítve.

□ Árajánlatokat kívánatra készséggel küld. □□□□□□□□□□

B 174/88.

Vállalkozók figyelmébe!

Több nagy vasutépítési leltár előnyös megvétele folytán budapesti, vagy vidéki készleteimből fölötte jutányos áron, tetszés szerinti mennyiségekben, szelvényekben és méretekben azonnal szállíthatok:

bármilyen görpálya és iparvasuti sineket;
kavics-, föld-, kő- és faszállító-kocsikat;
fordítókorongokat, fordítókorongok vasgarnitúráit és fordítólemezeket;
hordozható-, fix- és iparvasuti váltókat;
acélkerékpárokat minden nyomtávhoz;
lokomobilokat, építési- és centrifugal - szivattyukat, valamint egyéb építési szerszámokat és segédeszközöket.

Kölcsönhasználatra is!

Kölcsönhasználatra is!

Schlesinger Alajos

BUDAPEST, V. VÁCI-UT 30.

(B 166/37)

Max Reinsch

bányavállalkozó

Rybnik (Porosz-Szilézia.)

Elvállalja keresztjáratok, alagutak építését, áttöréseket és aknamélyítéseket gépi, avagy kézi üzemmél, saját személyzetével

==== **Jó referenciák.** ====

Mélyfurások bármely rendszer szerint.

Szállít

kompressorokat, furó- és réselőgépeket.

(B. 159/35)

Tüdőbajosok és egyéb tuberkulotikusok

a Dr. Wettenstein-Sanatorium részvénytársaság

rendelő intézetében

(Budapest, VII. kerület, Rákóczi-ut 18. szám) és

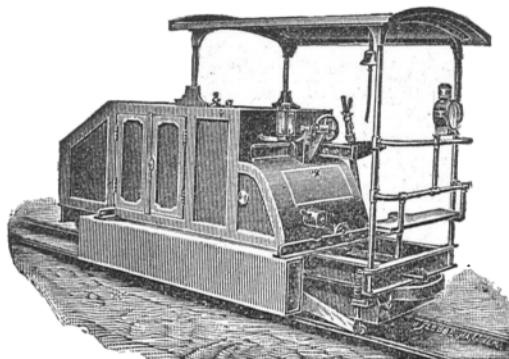
szanatoriumában

(Margitliget, Pomáz mellett, Pest megye) a Wettenstein József dr. által feltalált gyógy-

(B. 168/37.) móddal nyernek gyógykezelést.

LANGEN & WOLF

motor-gyára
BUDAPEST, VI.,
Váci-körut 59.

(B 158/35)

Saját gyártmányu „OTTO“-féle benzin lokomotivok kiválóan alkalmasak mindennemű **BÁNYA-**, mezei és közuti vasutakra.

Sokkal olcsóbb, mint ló vagy villamüzem.

Több mint 450 lokomotiv üzemben.

Benzinmotorok, szivógázmotorok és négyütemű nyers-olajmotorok.